

KUTSESTANDARD

Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Sisearhitekti töö eesmärk on luua esteetiliselt terviklik interjäär arvestades projekteeritava hoone/ruumi kõiki ehitustehnilisi ja funktsionaalseid aspekte ja kasutajaid. Kuna sisearhitekti töö on tihedalt seotud arhitekti, konstruktori ja teiste ehitusprojekti osade inseneride tööga, peab sisearhitekt nende projektide lahendusi mõistma, analüüsima ja asjakohaseid ettepanekuid tegema.

Oma töös lähtub sisearhitekt lähteülesandest, heast projekteerimis- ja ehitustavast, kehtivatest õigusaktidest ja normdokumentidest ja kokkulepetest tellijaga.

Sisearhitekt töötab nii siseruumides kui ehitusobjektidel. Töö on loominguine, kuid võib olla periooditi vaimselt pingeline. Töökoormus võib jaotuda ebaühtlaselt.

Sisearhitekt kasutab oma töös tavapäraseid bürootöövahendeid, kutsealal töötamiseks vajalikku tarkvara ja muid vahendeid.

Kutsealal kehtestatud kutsed:

- Sisearhitekt, tase 6
- Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7
- Volitatud sisearhitekt, tase 7
- Sisearhitekt-ekspert, tase 8

Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 on spetsialist, kes osaleb meeskonna liikmena erinevate sisearhitektuursete projektide juures ning on pädev iseseisvalt koostama sisearhitektuuri projekte hoonetele, mis on ehitusloa kohustuslikud¹ ning kasutamise otstarbe² ja hoone kasutusviisist tulenevate tuleohutuse nõuete järgi³ on elamud (11100 ja 11200, I kasutusviis).

Keerulisemate ja mahukamate sisearhitektuuri projektide puhul töötab selle taseme sisearhitekt meeskonna liikmena kõrgema taseme sisearhitekti juhendamisel ja vastutusel.

Sisearhitekt, tase 6 on noorem spetsialist, kelle pädevusse kuuluvad hooned, mis on kasutamise otstarbe² ja tuleohutuse järgi³ elamud (11100, I kasutusviis), kuid need mis ei ole ehitusloa kohustuslikud¹.

Volitatud sisearhitekt, tase 7 ja sisearhitekt-ekspert, tase 8 on tippspetsialist, kes koostab, juhib ja hindab sisearhitektuuri projekte ja annab eksperthinnanguid ning teeb auditeid nii elamutele kui ka mitteelamutele. 7. taseme volitatud arhitekti pädevusse, erinevalt 8. taseme arhitekt-eksperdist, ei kuulu kõrgendatud avaliku huvi all olevad hooned⁴.

Käesolevas kutsestandardis on kirjeldatud diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 kutsealast kompetentsust.

¹ - Ehitusseadustik 11.02.2015 Lisa 1 „Tabel ehitusteatise, ehitusprojekti ja ehitusloa kohustuslikkuse kohta“

² - MKM määrus 02.06.2015 nr 51 „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu“ ³ - Siseministri määrus 30.03.2017 nr 17 „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded“ Lisa 1 „Hoonete liigitus tuleohutuse järgi“ ⁴ - Sisearhitektuuri tasemelt ja funktsionaalselt keerukuselt nõudlikele ning avalikkuse kõrgendatud tähelepanu all olevad ehitised, näiteks linnakeskustes või miljööväärtuslikes piirkondades paiknevate või kaitsealuste või ajalooliste ehitiste interjöörid, ehituskunstiliselt või asukoha poolest märkimisväärsede ehitiste interjöörid, esindusfunktsiooniga ehitiste interjöörid.
A.2 Tööosad
A.2.1. Hoonete sisearhitektuuri projekteerimine A.2.2. Autorijärelevalve tegemine A.2.3. Mööbli ja sisustuselementide projekteerimine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 on sisearhitektuuri erialal magistritasemel kõrgharidus.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Sisearhitekt
A.5 Reguleerimisalad kutsealal tegutsemiseks
Kui ettevõtja ja pädev isik pakuvad majandustegevuse korras ehitusseadustiku § 24 lõikes 2 nimetatud tegevusalal oma teenuseid ning tegutsevad, peab ettevõtja vastutusel ja heaks tegutseva pädeva isiku kvalifikatsioon olema tõendatud samuti kutseaduse kohase kutsega. Kutsega diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 tegevusega on seotud lõikes 2 nimetatud tegevusaladest ehitusloakohustusliku ehitise ehitusprojekti* koostamine. Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 kutse annab õiguse tegutseda pädeva isikuna iseseisvalt ehitusseadustiku mõistes kutsestandardi osas A1 nimetatud pädevuse piirides. ----- *Sisearhitektuuri osa. Sisearhitektuuri osa projekteerimist käsitletakse ehitusseadustiku § 3 lõike 3 alusel kehtestatud määruse „Nõuded ehitusprojektile“ mõistes arhitektuurilise projekteerimisena ja arhitektuuriline projekt on ehitusprojekti osa.
A.6 Tulevikuoskused
Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab Sisearhitekti oskuste keskmes on võime kohaneda ajas muutuvate ühiskonna ootustega sisearhitektuurile. Üha enam on rõhk sisearhitekti sotsiaalsel vastutusel, mis hõlmab kvaliteetse ja sobiva ruumi loomist kaasaval ning vastutustundlikul viisil. Sisearhitekt peab enam keskenduma oma tegevuse mõtestamisele ja innovatsioonile, arvestades muutuvaid olusid ning interdistsiplinaarseid mõjusid valdkonnale, tähtis on teha koostööd nii erialasisest kui ka -väliste osapooltega. Oluline on kaasas käia digitaalehituse arengutega, sellega kaasnevate muutuvate töömeetodite ja vahenditega. Keskkonnateadlikkus, süsinikujalajäljega arvestamine ja ehitustehniliste teadmised on tulevikus sisearhitekti töös asendamatud, kuna aitavad tagada jätkusuutliku sisekeskkonna loomist. Loomaks tervislikku siseruumi on sisearhitektidel vajalik jätkuvalt teadvustada siseruumis kasutatavate materjalide mõju inimeste tervisele.

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 kutse koosneb üldoskustest B.2. ja kohustuslikest kompetentsidest B.3.1 - B.3.3. Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste ja kohustuslike kompetentside tõendamine.
Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele
Nõuded kutse taotlemisel 1. Sisearhitektuuri magistrikraad või sellega võrdsustatud erialane kõrgharidus.

Nõuded kutse taastõendamisel

1. Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 kehtiv või mitte rohkem kui kaks aastat tagasi kehtivuse kaotanud kutse

Kutse andmise korraldus on reguleeritud sisearhitekti kutsete kutse andmise korras.

B.2 Diplomeeritud sisearhitekt, tase 7 üldoskused

Mõtlemisoskused

1. Analüüsioskus - hindab kriitiliselt olemasolevat teavet, loob seoseid, teeb järeldusi, tajudes üksiktoimingute või etappide kaugemat eesmärki.
2. Kriitiline mõtlemine - tunneb ära teabe ja argumentide kvaliteedi, mõistab fakte ning nendevaheliste seoste kõige olulisemaid aspekte. Oskab esitada asjakohaseid küsimusi, eristab fakte arvamusest ja tõeseid väiteid valedest.
3. Probleemidega tegelemine - tuvastab ja sõnastab potentsiaalsed ning juba tekkinud probleemid.
4. Ruumiline mõtlemine - mõistab nii ruumi tervikuna kui ka ruumi erinevate osade vahelisi suhteid ja neid mõjutavaid tegureid. Oskab hinnata ruumi muutmise mõju.
5. Kompositsiooni loomine - korraldab ruumi, et saavutada esteetiliselt meeldiv, tasakaalustatud ja mõjus visuaalne ja ruumiline tulemus

Enesejuhtimisoskused

6. Väärtustest lähtumine - juhendab oma töös ja kutsealases tegevuses sisearhitekti kutse-eetika normidest. Arvestab ka teiste kutsevaldkondade spetsialistide käitumise aluseks olevate heade tavade ja standarditega
7. Juhistest ja nõuetest lähtumine - järgib tööd tehes asjakohaseid juhiseid, nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jm.
8. Iseseisev tegutsemine - lahendab lihtsamaid tööülesandeid iseseisvalt, kasutades keerukamate ülesannete puhul juhendamist.
9. Eesmärgi saavutamine - teeb eesmärgi saavutamiseks kohaseid valikuid. Tegutseb järjekindlalt ülesande täitmise või tegevuse lõpuleviimise nimel.
10. Vastutuse võtmine - seostab oma tegevust võimalike tagajärgedega ning on valmis ja võimeline oma tegevuse tulemusi selgitama.

Lävimisoskused

11. Suhtlemisoskus - loob teiste inimestega kontakti ja peab dialoogi, väljendab ennast arusaadavalt, kuulab ja respektierib vestluspartneri seisukohti.
12. Meeskonna- ja koostööoskus - toetab meeskonnatööd, arvestades ühiste eesmärkidega ja täites oma rolli.
13. Teabe esitamine - esitab asjakohast teavet selgelt ja struktureeritult.
14. Märgisüsteemide kasutamine - mõistab ja kasutab erialaste sümbolite kokkulepitut tähendust.
15. Keeleoskus - kasutab oma töös ja dokumentide koostamisel eesti keelt tasemel B2 (Lisa 3 – keelte oskustasemete kirjeldused) ja vähemalt ühte võõrkeelt tasemel B1. Kasutab korrektset erialaterminoloogiat.
16. Digitaalne kirjaoskus - kasutab oma igapäevatöös arvutit infotötluse, kommunikatsiooni, ohutuse ja probleemilahenduse osas iseseisva kasutaja tasemel ning sisuloo osas algaja tasemel (Lisa 1 – Digipädevuste enesehindamise skaala).

B.3 Kompetentsid

B.3.1 Hoone sisearhitektuuri projekteerimine*

EKR tase 6

Tegevusnäitajad

1. Analüüsib lähteandmeid. Osaleb töörühma liikmena ehitusprojekti lähteandmete kogumisel või kogub neid iseseisvalt pädevuse piirides, kasutades asjakohaseid allikaid ja juhindudes etteantud tööülesandest. Kujundab lähteseisukohad ruumilise terviklahenduse koostamiseks. Koostab ehitusprojekti sisearhitektuuri osa lähteülesande ja ruumiprogrammi ning sõnastab tegevuskava.
2. Osaleb töörühma liikmena ruumiliste visioonide loomise ja eskiislahenduste koostamise protsessis või koostab neid iseseisvalt oma pädevuse piirides.
3. Osaleb töörühma liikmena ehitusprojekti sisearhitektuuri osa koostamisel eel-, põhi- ja tööprojekti staadiumis või koostab selle iseseisvalt oma pädevuse piirides, kooskõlas teiste ehitusprojekti osadega.
4. Vormistab ja esitab projekti tekstilise ja graafilise osa. Jagab osapooltele arusaadavalt projektiga seotud teavet.

5. Teeb oma pädevuse ja tööülesannete piires sisearhitektuuri osa lahenduste koostamisel koostööd omaniku ja tellijaga. 6. Kooskõlastab projekti sisearhitektuuri osa asjassepuutuvate ametkondadega 7. Nõustab projekti osapooli oma pädevuse piires. ----- * oma pädevuse piires. Pädevuspiire ületavate projektidega töötab 7. taseme volitatud sisearhitekt vastavat pädevust omava sisearhitekti juhendamisel ja vastutusel. Pädevuse piirid on esitatud kutsestandardi osas A1	
B.3.2 Autorijärelevalve tegemine*	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Annab selgitusi oma pädevuse piirides koostatud sisearhitektuuri projekti kohta ja lahendab ehitamise käigus ja objekti üleandmisel tekkinud probleeme, mis tulenevad lahknevustest projekti ja tegeliku olukorra vahel. 2. Vaatab üle ja kooskõlastab tööprojekti nõutud tootejooniseid. ----- *oma pädevuse piirides. Pädevuse piirid on esitatud kutsestandardi osas A1	
B.3.3 Mööbli ja sisustuselementide projekteerimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad 1. Selgitab välja tellija vajadused, lähtudes erinevatest nõuetest (ergonoomika, kohakesksus, funktsionaalsus, kasutatavad materjalid, tehnoloogilised ja eelarvelised võimalused jne). 2. Projekteerib vastavalt lähteülesandele mööblit ja sisustuselemente.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	22-19112024-2.3.2/9k
2. Kutsestandardi koostajad	Aili Aasoja, Aasoja Projekt Eero Jürgenson, OÜ ARS Interjäär Elina Steinpilm, Eesti Kunstiakadeemia Ilmar Heinsoo, Eesti Arhitektide Liit Maarja Valk-Falk, Eesti Kunstiakadeemia Merike Rannu, KOKO arhitektid OÜ, Eesti Ehituskonsultatsiooniettevõtete Liit Priit Põldme, Joonprojekt OÜ Ville Lausmäe, Eesti Kunstiakadeemia
3. Kutsestandardi kinnitaja	Arhitektuuri, Geomaatika, Ehituse ja Kinnisvara Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	55
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.11.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	31.12.2029
7. Kutsestandardi versiooni number	9
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2161 Ehitusarhitektid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Diploma Interior Architect, EstQF Level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	